

ANY MARIA AURÈLIA CAPMANY

Agustí Pons recupera la seva biografia de Capmany en l'any del centenari

---

Joan Safont

Foto: **Pilar Aymerich/Editorial Meteora**

Barcelona. Divendres, 23 de febrer de 2018

4 minuts

El periodista **Agustí Pons** va publicar l'any 2000 una biografia de **Maria Aurèlia Capmany**, avui introbable. Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona, del qual l'escriptora va ser regidora durant dues legislatures, l'editorial Meteora acaba de reeditar **Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona. Edició del centenari (1918-2018)**, amb el qual s'afegeix a la commemoració de l'Any Capmany, que no només recorda els cent anys del naixement de Maria Aurèlia, sinó també els 150 del naixement del seu pare, el folklorista Aureli Capmany. Pons, que ha recordat durant la presentació del volum que havia estat un "escolanet" de Capmany, quan com a jove periodista del *Noticiero Universal* l'acompanyava amunt i avall de Catalunya amb el seu 600, ha explicat durant la presentació del volum que modificat errors i ampliat alguns capítols, com el referent als punts de vista ideològics de Capmany i les seves lectures, afinitats i controvèrsies ideològiques i polítiques. "L'essència és la mateixa. A vegades es diu que faig biografies periodístiques, però jo crec que aquesta categoria no existeix. Només hi ha bones o males biografies. I aquesta es dirigeix al gran públic amb tot el rigor acadèmic" ha assegurat. "De què serveix un gran esclat de geni a la cinquena pàgina, si has perdut al lector a la primera?".

El llegat vigent d'una intel·lectual

Entrant el fons de la biografia i l'obra de Capmany el seu biògraf ha assenyalat el llegat vigent de l'escriptora i el seu paper en la construcció de la Catalunya que sortia del franquisme, al costat de figures com Josep Benet o Francesc Candel. "Va entendre sempre el catalanisme com expressió d'un sentiment popular i va tenir una gran empenyada quan va llegir *Catalanisme i revolució burgesa* i va veure que **Jordi Solé Tura** deia que el catalanisme era una qüestió de la burgesia. Ella havia nascut en una família on el seu pare era cisteller i folklorista i va entendre el llibre com un atac al catalanisme popular que ella havia heretat" ha assegurat Pons.

Per altra banda, també s'ha posat en valor l'aposta de Capmany per una ideologia d'esquerres no marxista, que l'havia fet apostar en ple franquisme per la socialdemocràcia fins i tot quan ser d'esquerres i anticomunista era entès per molts antifranquistes com una defecció. "Maria Aurèlia Capmany no es va deixar enlluernar mai pel comunisme. Ella és una dona formada l'any 1939, ha viscut la guerra, i no podia entendre que alguns intel·lectuals més joves que havien passat del Frente de Juventudes al Partit Comunista li donessin lliçons de progressisme" ha recordat l'autor del llibre, subtítulat precisament, "L'època d'una dona".

I, per últim, el seu biògraf ha destacat el seu feminisme entès com una lluita que calia portar a terme en organitzacions generalistes i vinculada a la lluita per la democràcia i no de forma exclusiva en organitzacions femenines. "Per Sección Feminina ja tenim la del Movimiento!" assegurava Capmany en una de les seves frases contundents, tal com ha recordat Pons, que al llibre ressegueix les topades de l'autora de *La dona a Catalunya* -publicat l'any 1962- dins el moviment feminista i en el marc de les jornades catalanes de la dona.

Nascuda l'any 1918 i llicenciada en filosofia, malgrat que va escriure assaig, articles periodístics, teatre, va fer política i va exercir d'editora, Capmany sempre es va definir com a novel·lista. La biografia, però, també en reivindica la seva obra periodística, amb articles de plena actualitat en defensa del català, o l'article "Per què vaig votar socialista" en que l'escriptora desgranava els motius del seu suport i la seva militància al PSC, partit pel qual va ser regidora de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest sentit, durant la presentació s'ha recordat l'estreta vinculació de Capmany amb **Pasqual Maragall**, malgrat que l'una provenia de la menestralia i la cultura popular de la Barcelona vella i l'altre de la burgesia intel·lectual de Sant Gervasi. La relació dels dos va estar marcada, com ha quedat clar durant l'acte, per una amistat molt entranyable.

Maria Aurèlia Capmany i Pasqual Maragall en una foto del llibre *Caminant pels carrers de la ciutat* de la col·lecció "Diàlegs a Barcelona"/Pilar Aymerich

Una tieta fora del normal

Anna Capmany, neboda de Maria Aurèlia, ha recordat que la seva tieta era tot el contrari del que se sol associar a aquesta figura familiar. "No sabia què fer amb un nen petit, i no se'ns havia endut a passeig o tenia cura de la meva germana i de mi quan la meva mare no podia". De tota manera, ha recordat la seva presència magnètica en les celebracions de Nadal i de la festa major de la Mercè. "Era molt amant de les tradicions i quan va venir per primera vegada a dinar per Nadal amb la seva parella, en **Jaume Vidal Alcober**, va fer-nos cagar el tió perquè ell veïés el que era. Estava més contenta que nosaltres!". La relació, però, es va fer més estreta quan les nebodes va arribar a l'edat adulta, moment en que es va convertir en un referent per a les joves, i, especialment, en els moments més durs per l'escriptora, quan va morir Vidal o quan va patir el primer càncer. "Impressionava que una dona tan alliberada com ella quedés tan enfonsada i desvalguda quan es va morir el seu home". La malaltia i els problemes econòmics van marcar els darrers temps de l'escriptora, que va tenir la necessitat de ser a prop de la família. "Per mi va ser un luxe ser la seva neboda" ha reblat Anna Capmany.

Reedicions i recuperacions pendents

Capmany, hereva del llegat literari de la seva tia Maria Aurèlia juntament amb la seva germana ha assegurat que estant donant totes les facilitats possibles per les obres de l'escriptora, avui pràcticament introbables al mercat. Feliçment són una dona és aquest any lectura obligatòria als Instituts, i s'ha previst la reedició d'*El color més blau*, *Quim*, *Quima* i *Un lloc entre els morts*. A més, ha avançat que l'editorial Comanegra ha transformat el conte "Gat negre mala bèstia i salvatge", de Maria Aurèlia Capmany, en un àlbum il·lustrat per a nens i nenes. S'ha lamentat, però, que el **Teatre Nacional de Catalunya** no hagi programat mai una obra d'una autora tan vinculada a la renovació del teatre català de postguerra.

Maria Aurèlia Capmany a Mallorca amb la gata Melisenda, l'any 1977/Pilar Aymerich